

YMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Riešeným územím je katastrálne územie obce Gánovce.

Územne patrí obec Gánovce do Prešovského kraja, okresu Poprad.

Najvýraznejšou väzbou obce je väzba na mesto Poprad nielen z hľadiska územnosprávneho členenia, ale aj z hľadiska veľmi dobrej a blízkej dopravnej dostupnosti a už teraz fungujúcich sociálnych, dopravných a rekreačných väzieb oboch sídiel.

Obec pozostáva z dvoch častí - pôvodných obcí - Gánovce a Filice, obidve časti majú samostatne vymedzené katastrálne územia, časť Gánovce má vymedzenú hranicu zastavaného územia.

Okrem nich sa v riešenom území nachádza:

- na severe územia areál hydrometeorologického ústavu
- v južnej časti katastra v lesnom poraste Kozích chrbtov chatová osada individuálnej rekreácie,
- na západnom okraji časti Filice záhradkárska osada.
- Na úpätí kozích chrbtov sa na západnej hranici riešeného územia nachádza výrobná časť areálu obalovačky asfaltových zmesí (zvyšná časť areálu leží na k.ú. Poprad).
- Na žiadosť objednávateľa je do grafickej časti schematicky zahrnuté aj územie rekreačného areálu (pioniersky tábor Gánovce vo výstavbe) ležiace východne od riešeného územia, ktoré leží už na území katastra obce Hozelec, t.j. mimo vymedzeného riešeného územia, avšak dopravne aj z hľadiska napojenia na sieť technickej infraštruktúry je areál prístupný len z obce Gánovce.

Riešeným územím je pomerne malý kataster obce, napriek tomu je jeho územie terénne a krajinársky mnohotvárne a bohaté na významné hodnoty územia.

Na severe sú to veľké bloky poľnohospodárskej pôdy v rovinnom území, s nadregionálnymi trasami dopravy (št. cesta 1.tr. E50) a technickej infraštruktúry. V strede územia, až k východnej katastrálnej hranici - oddelené od blokov poľnohospodárskej pôdy na severe lesíkmi, lúkami a medzami - je zastavané územie oboch pôvodných obcí, zvažujúce sa do doliny Gánovského potoka. Gánovský potok vrátane jeho brehových porastov je významným krajinným prvkom územia a jeho dolina je krajinársky najhodnotnejšou časťou riešeného územia (mimo riešeného územia - západným smerom pokračuje už ako chránené územie NATURA 2000 - SKUEV 0130 - Dolina Gánovského potoka). Juh katastra je zalesnený - ide o súvislý lesný porast na severných svahoch Kozích chrbtov, pohoria, oddeľujúceho dolinu Gánovského potoka a Homádsku dolinu. V lesnom poraste sa na riešenom území nachádza chatová osada individuálnej rekreácie.

Okrajom doliny Gánovského potoka - po hranici lesného porastu - je vedená trasa nadregionálnej železnice (Bratislava - Žilina - Košice), v západnej časti riešeného územia smerujúca na sever, do sídla Poprad. Obidve trasy nadregionálnej dopravy (cesta I/50 a železnica) sú v území výraznými bariérami.

V rámci zastavaného územia je niekoľko kultúrnych pamiatok, chránených území a historických pamiatok. V rámci riešeného územia sa nachádza niekoľko chránených prírodných pamiatok (Gánovské travertíny, Briežky), je tu aj významné archeologické nálezisko. V území sa nachádza aj množstvo minerálnych prameňov a geotermálnych vrtov. V rámci zastavaného územia sa nachádza kedysi významný, v súčasnosti zdevastovaný, areál termálnych kúpeľov s parkom.

Obec Gánovce sa nachádza 3 km na juhovýchod od okresného mesta Poprad. Kataster obce patrí orograficky k Vnútorným Západným Karpatom a Fatransko-tatranskej oblasti, pričom leží na rozhraní celkov Kozie chrbty (podcelok Dúbrava) a Podtatranská kotlina (podcelok Popradská kotlina).

Obec vznikla spojením pôvodne dvoch samostatných obcí - Gánovce a Filice, pričom katastrálne územia oboch bývalých obcí ostali zachované. Samotná obec leží v nadmorskej výške 650 m n. m., približne v strede katastrálneho územia. Najvyšším bodom na území katastra je kóta Zámčisko (920 m n. m.), v juhozápadnej časti katastra. Najnižší bod leží v cca 610 m n.m., južne od obce, v mieste kde Gánovský potok opúšťa katastrálne územie.

Katastrálne územie Gánovce (pozostávajúce z k.ú. Gánovce a k.ú. Filice) hraničí na východe s k.ú. Hozelec, na juhu s k.ú. Hranovnica, na západe s k.ú. Poprad a na severe s k.ú. Spišská Sobota a k.ú. Stráže pod Tatrami.

Obec sa nachádza prevažne v produkčnom poľnohospodárskom type kotlinovej krajiny. Územie je oddávna osídlené, čo sa prejavilo v stáročia pretrvávajúcej premene pôvodnej krajiny. Historické osídlenie podmienila mierna, podhorská kotlinová klíma a výrazný miestny fenomén - prirodzené vývery minerálnych vôd na povrch zeme spojené s tvorbou travertínových kôp. Známy odliatok lebky neandertálcu z Hrádku svedčí o osídlení lokality už v mladšej dobe kamennej.

Výskyt liečivých minerálnych vôd podmienil založenie kúpeľov už v 18. storočí, čiže patrili medzi najstaršie na území vtedajšieho Uhorska. Výskyt činných minerálnych prameňov, či už prirodzených alebo vrtov je najvýraznejším špecifikom obce.

Kataster obce sa nenachádza v žiadnom veľkoplošnom chránenom území, vývery minerálnej vody a travertínové kopy však podliehajú ochrane vo forme maloplošných chránených území (národná prírodná pamiatka a prírodná rezervácia).

Z hľadiska ÚSES je pre riešenie katastra obce relevantný Generel nadregionálneho ÚSES SR schválený Uznesením vlády SR pod číslom 319 z r. 1992 a regionálny ÚSES okresu Poprad z r. 1994. M-ÚSES katastra Gánovce nebol riešený. Vymedzenie plôch podľa metodiky MÚSES na miestnej úrovni je súčasťou tohto dokumentu (kap. Výstupy z dokumentov R-ÚSES a M-ÚSES).

Podľa Atlasu krajiny SR (KOL., 2002) sa v katastri nachádzajú dva typy prvotnej krajinnej štruktúry – abiotických komplexov. Na území Popradskej kotliny ide o mierne členenú pahorkatinu v miere chladnej oblasti na kambizemiach nasýtených a flyšoidných horninách s prevahou ílovcov, slieňovcov a bridlíc. Na území Kozích chrbtov ide o stredne členenú vrchovinu v miere chladnej oblasti na kambizemiach nenasýtených a mozaike karbonátových a nekarbonátových mezozoických hornín.

Z hľadiska krajinnoekologických komplexov ide na časti Podtatranskej kotliny o komplex pahorkatín a nízkych ploštinových predhorí s omou pôdou a na časti Kozích chrbtov o komplex vrchovín na kyslých horninách s prevahou ihličnatých lesov a ich mozaiky s trávnyimi porastami a omou pôdou (KOL., 2002).

NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Urbanistická koncepcia vychádza:

- z návrhu "identity" obce - považovať obec naďalej za obytný satelit Popradu, revitalizovať jej najvýznamnejšie hodnoty (spojené s kúpeľnou históriou, a významným archeologickým náleziskom) a ponúknuť ich pre cestovný ruch so zachovaním kľudového a príjemného prostredia pôvodne kúpeľného sídla pre obyvateľov aj návštevníkov obce; t.j.
  - navrhnuť občiansku vybavenosť pre obyvateľov obce a služby ubytovania a stravovania pre návštevníkov obce, ako aj atraktivity pre pobytovú a jednodňovú rekreáciu v území
  - zachovať a rozvíjať stále žiadané obytné funkcie v území
  - definovať ciele a smery pohybu, verejné priestory, hierarchizovať existujúcu štruktúru;

Pre obec je charakteristický významný stavebný "boom" v posledných rokoch - hlavne záujem o výstavbu rodinných domov (ktorý naďalej trvá), v urbanistickej štruktúre sú už obe pôvodné obce (Gánovce a Filice) spojené a urbanistická štruktúra pozostávajúca prevažne z rodinných domov je monotónna. Štruktúre chýbajú jasne formulované a v štruktúre čitateľné smery a ciele pohybu, verejné priestory a ich hierarchizácia.

Obec má bohatú históriu spojenú s kúpeľníctvom (jedny z najstarších kúpeľov v Uhorsku), je bohatá na minerálne pramene a je známa aj svojím archeologickým náleziskom. V tom je aj jej významný potenciál cestovného ruchu.

Zastavané územie pôvodne samostatných obcí je dodnes v území jasne rozlíšiteľné:

- Gánovce so západovýchodnou osou - pôvodnou časťou s ulicovou zástavbou na pôvodnej parcelácii - v najstaršej časti obce - na ulici Gánovskej - s kostolom (NKP) a kúriou (NKP) nad obcou, dnes už nachádzajúcou sa v obytnej zástavbe. Obci dominuje pomerne rozsiahla vysoká zeleň pôvodne kúpeľného parku s areálom starých kúpeľov, dnes v dezolátnom stave (kúpeľný bazén - NKP).
- Filice so severojužnou osou - ulicovou zástavbou na pôvodnej parcelácii s evanjelickým kostolom v ulicovej zástavbe.

V existujúcej štruktúre nie je jasne čitateľné jadro, ako "ťažisko" urbanistickej štruktúry je pociťovaný "kúpeľný park" so zeleňou v centre obce.

Najvýraznejšími zásahmi do existujúcej štruktúry a organizácie obce je zmena trasovania železnice (zväčšenie smerového oblúku na vyššiu návrhovú rýchlosť) a návrh hlavných dopravných osí - prístupových komunikácií do obce.

Navrhovaná je úprava pôvodnej trasy (cesty III. triedy) pri vstupe do obce a ďalej smerom na sídlo Poprad v severozápadnej časti riešeného územia (komunikačné prepojenie vyplývajúce z návrhu územného plánu sídla Poprad - rozvoji jeho kontaktného územia, ako aj trás rekreačnej dopravy).

Existujúci kúpeľný park (s pripravovaným hotelom) považujeme za centrum obce (vrátane verejných priestranstiev). K nemu je vo východozápadnej kompozícii navrhované ďalšie "ťažisko" a potencionálne centrum štruktúry na západnom okraji obce - areál agroturistiky (nový navrhovaný areál s chovom koní).

Za tretie potencionálne ťažisko štruktúry sa dá považovať rozostavaný športovo-rekreačný areál na východnom okraji obce, ležiaci už ale na k.ú. Hozelec a nie je predmetom riešenia územného plánu Gánovce. Napriek tomu, vzhľadom na jeho priame väzby na obec Gánovce, by po jeho potencionálnom dobudovaní na športovo-rekreačný areál s vonkajším kúpaliskom a športovými plochami uzatváral východozápadnú kompozíciu obce Gánovce a bol by významným zázemím pre jednodňovú a pobytovú rekreáciu v území.

NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE s určením prevládajúcich funkčných území.

- **funkčné členenie a organizácia územia - funkčné zóny a plochy, ich vzájomné väzby existujúci stav**

Z hľadiska funkčného členenia ide o dve obytné územia (Gánovce a Filice) so solitémi občianskej vybavenosti v ich pôvodných častiach. Západný okraj obytného územia Filíc tvorí záhradkárskaa osada, severne od nej cintorín. Východný okraj obytného územia Gánoviec je na hranici katastrálneho územia (riešeného územia).

V jeho priamom kontakte, ako už aj v priamom kontakte s krajinársky pôsobivým prostredím doliny Gánovského potoka je rozostavaný rekreačný a ubytovací areál (pôvodne pioniersky tábor - ležiaci už ale na k.ú. Hozelec a nie je predmetom riešenia).

Na severnom okraji je samostatná plocha špeciálnej občianskej vybavenosti (hydrometeorologický ústav) - bez priamych väzieb na obytné územia.

Podobne v odľahčenej polohe od obytných území je výrobný areál obalovačky asfaltových zmesí na západnom okraji riešeného územia. Problematická je jeho prevádzka v kontakte s krajinárskym prostredím - lesným masívom Kozích chrbtov, kontakt s rekreačnou dopravou a funkciami v území, ako aj z hľadiska znečistenia životného prostredia.

Samostatná funkčná plocha chát individuálnej rekreácie v lesnom poraste Kozích chrbtov má v území dopravné väzby, a väzby na krajinné prostredie.

Za samostatné funkčné plochy územia (v súčasnosti chátrajúce a sčasti zdevastované) možno považovať areál bývalých termálnych kúpeľov vrátane kúpeľného parku a lokalitu Hrádok (archeologické nálezisko), ktoré sú dnes už v podstate v priamom kontakte s obytnými funkčnými plochami obce a sú plochami s výrazným potenciálom rozvoja obce v oblasti cestovného ruchu a rekreácie, vďaka ktorej boli Gánovce v minulosti známe a vyhľadávané.

- **základné rozvrhnutie funkcií v riešenom území, prevádzkových a komunikačných väzieb na území obce - navrhovaný stav**

Obec Gánovce je obytným satelitom Popradu a je predpoklad, že z hľadiska dostupových vzdialeností ňou bude aj naďalej. To znamená, že je predpoklad, že tu bude naďalej vysoká odchádzka za prácou do Popradu a Svitú, a že obyvatelia Gánoviec budú využívať občiansku vybavenosť hlavne mesta Poprad.

V územnom pláne sú zachované existujúce obytné funkčné plochy, doplnené potrebným technickým vybavením, tiež sú zachované všetky existujúce objekty a plochy občianskej vybavenosti a športu.

Nové rozvojové funkčné plochy sú navrhované v priamom kontakte s existujúcim zastavaným územím obce a sú navrhované s ohľadom na definované a navrhované ťažiská štruktúry a na navrhnutú dopravnú kostru územia.

V centre obce - v kúpeľnom parku - je navrhovaný variantne hotel (príp. kúpeľný hotel s balneoterapiou - s využitím minerálnych prameňov) - s ubytovacími a stravovacími službami. Časť parku zostane verejne prístupná ako oddychový priestor s pešími trasami spájajúcimi navrhované ťažiská obce, ako aj s využitím minerálnej vody pre prírodné sedacie kúpele - kamenné jamy - vane osadené voľne v parku.

V území sú dva kostoly, obidva využívané a v návrhu riešenia akceptované.

Hodnotný objekt kúrie (NKP), v ktorom je prevádzka materskej školy je v návrhu riešenia ÚPN - O navrhovaný na využívanie pre kultúrno-spoločenské funkcie. Pre potreby materskej školy, resp. pre zariadenie sociálnej starostlivosti je v návrhu riešenia úpn-o navrhovaná nová funkčná plocha.

V území sú okrem žiadaných obytných funkcií navrhované funkčné plochy pre funkcie občianskej vybavenosti slúžiacej obyvateľom obce (polyfunkčný objekt administratívy a komerčnej vybavenosti navrhovaný v blízkosti centra a zariadenie sociálnej starostlivosti pre seniorov a detí navrhované v západnej časti obce).

Okrem vyššie spomenutých funkčných plôch občianskej vybavenosti sú v územnom pláne navrhované funkčné plochy pre funkcie podporujúce cestovný ruch, šport, rekreáciu, a agroturistiku (doplnková vybavenosť pri ihrisku, areál agroturistiky, využitie minerálnych prameňov v kúpeľnom parku a expozícia náleziska neandertálc, náučný chodník pre hodnotné krajinné výtvyry v území; pre športovo rekreačné využitie je navrhované aj využitie pôvodného telesa železnice v časti, kde je navrhovaná úprava jej trasy). Funkcie cestovného ruchu budú slúžiť hlavne návštevníkom obce - pre jednodňovú alebo pobytovú rekreáciu.

Na východnom okraji urbanistickej štruktúry obce Gánovce je rozostavaný areál bývalého pionierskeho tábora. Areál rozostavaného pionierskeho tábora leží už na katastrálnom území Hozelec, nemá však s Hozeľcom žiadne územné väzby: všetky dopravné trasy a trasy technického vybavenia územia sú vedené priamo z obce Gánovce, areál je v priamom kontakte s existujúcim zastavaným územím obce Gánovce.

Z hľadiska riešeného územia - obce Gánovce - ako spracovateľ ÚPN-O doporučujem obci rokovania so susednou obcou o dobudovaní rozostavaného areálu, prípadne o výmene územia v rámci katastra.

Jeho potenciálne dobudovanie ako športovo-rekreačného areálu (ubytovacieho zariadenia pre cestovný ruch) v pôvodnom navrhovanom rozsahu, t.j. s hotelovým ubytovaním, kempingovým ubytovaním, s vonkajším kúpaliskom a športovými plochami s potrebnou doplňujúcou vybavenosťou by vytvorilo zázemie pre pobytovú

rekreáciu návštevníkov v navrhovanom hoteli (v bývalom areáli kúpeľov), ako aj pre koncotýždňovú rekreáciu obyvateľov obce a spádového územia - mesta Poprad. Obyvatelia Popradu hojne využívali aj bývalé Gánovské kúpele, popradský areál Aquacity je významnou atraktivitou Tatranského regiónu, resp. až Slovenského významu, navrhovaný Gánovský (rep. Hozelecký) areál by mal mať komornejší - kludový charakter, skôr turistický, a pobytový. Najbližšie vonkajšie kúpaliská sú vo Vrbovom, Spišskej Novej Vsi a Vyšných Ružbachoch.

Bývanie je navrhované prevažne vo forme rodinných domov v lokalitách, ktoré mala obec už rozpracované (v severnej, severozápadnej a južnej časti), v lokalitách vzniknutých zokruhovaním existujúcich komunikácií, prípadne komunikáciami vedenými v záhradách existujúcej zástavby.

V území je rešpektovaná chatová osada individuálnej rekreácie v Kozích chrbtoch v doterajšom rozsahu.

Zo zastavaného - obytného územia je navrhovaná na vymiestnenie prevádzka pneuservisu a autodopravy a pre tieto funkcie sú navrhované nové funkčné plochy pre výrobu, výrobné služby, skladovanie a dopravné služby - severne od obce (nad SHMÚ) s dopravným napojením na cestu III. triedy. Ako výhľadová plocha výroby a skladovania je v riešenom území navrhovaná plocha na severne územia - nad cestou I/18 s priamym dopravným napojením na cestu I/18 a v kontakte s podobnými funkčnými plochami v susediacom k.ú. Poprad.

Na vymiestnenie z územia je navrhovaná aj prevádzka obalovačky (aj v zmysle územného plánu sídla Poprad), v súčasnosti je v zmysle ÚPN-SÚ Poprad navrhované vymiestnenie v r. 2010, podľa OÚ Gánovce je prevádzka povolená do r. 2015. Obalovačka sa nachádza na západnej hranici riešeného územia, na území, ktoré je v zmysle ÚPN- SÚ Poprad navrhované pre rekreačné funkcie.

Z hľadiska dopravy je do návrhu riešenia úpn-o premietnutá navrhovaná úprava trasy smerového oblúka železničnej trate (modernizácia železnice na rýchlosť 160 km) a spomínané dopravné trasy zo sídla Poprad, vrátane existujúcich turistických a peších prepojení so sídlom Poprad.

Z hľadiska technickej infraštruktúry sú v návrhu riešenia ÚPN-O rešpektované nadradené trasy a zariadenia sietí technickej infraštruktúry (hlavne severne od obce) a obmedzenia vyplývajúce z ich ochranných pásiem. V územnom pláne je rezervovaný koridor pre pripravovaný zámer posilnenia elektrosústavy - navrhované 400 kV vzdušné vedenie elektrickej energie v trase existujúceho 220 kV vedenia č. 273.

V Územnom pláne sú rešpektované meliorované plochy v území (odvodnenia Hozeleckého potoka). Ako protipovodňové opatrenie na Gánovskom potoku je navrhovaná vodná nádrž pre vstupom toku do zastavaného územia obce s úpravou pre kontrolovaný prietok Q_{100} ročnej veľkej vody v existujúcom koryte Gánovského potoka a ochranu existujúceho zastavaného územia.

Pre územie je navrhovaný vodojem (s novým prírodným potrubím) a kanalizačná stoka vedúca do spoločnej ČOV Hôrka.

Poľnohospodárska výroba - existujúci stav

Poľnohospodárska výroba v riešenom území je sústredená v poľnohospodárskom družstve so sídlom v Hranovnici, a Spišskom Bystrom, ktoré obhospodaruje poľnohospodársku pôdu aj v okolitých katastrach (Vernár, Poprad, Spišský Štiavnik).

Rastlinná výroba sa v riešenom území orientuje na pestovanie obilovín, zemiakov a objemových krmovín, živočíšna výroba na chov hovädzieho dobytku (HD - jalovice - cca 150 ks - je košarovaný na lúkach a pasienkoch v okolí Filíc a Gánoviec, v blízkosti Gánovského potoka, v zime je HD ustajnený na hospodárskom dvore Kvetnica - mimo riešeného územia). V riešenom území sa nenachádzajú žiadne objekty rastlinnej a živočíšnej výroby hospodárskych dvorov poľnohospodárskych družstiev.

Do riešeného územia - v jeho severnej časti zasahujú zrealizované meliorácie Hozelského potoka (odvodnenia).

Koncepcia rozvoja poľnohospodárskej výroby

Návrh územného plánu obce rešpektuje existujúcu poľnohospodársku výrobu v riešenom území zameranú na pestovanie obilnín, zemiakov a objemových krmovín (pestovaných na poľnohospodárskej pôde severne od obce), takisto využívanie lúk ako pastvín pre hovädzí dobytok ustajnený na HD Kvetnica (ustajnený mimo riešeného územia). V návrhu ÚPN-O nie sú navrhované objekty rastlinnej ani živočíšnej výroby.

V návrhu riešenia ÚPN-O je navrhovaný areál agroturistiky s chovom koní na západnom okraji obce s kapacitou cca 15 koní (v územnom pláne je vyznačená plocha pre ustajnenie v rámci navrhovaného areálu, a jej ochranné pásmo).

V návrhu riešenia ÚPN-O sú rešpektované zrealizované meliorácie Hozelského potoka. Veľké bloky poľnohospodárskej pôdy na severe územia sú navrhované na rozčlenenie líniami zelene s rešpektovaním obmedzení vyplývajúcich z trás technickej infraštruktúry a ich ochranných pásiem, t.j. porasty nepresahujúce výšku 3 m.

UYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

• súčasné zastavané územie

Súčasné zastavané územie tvorí zástavba pôvodne dvoch obcí - Gánovce a Filice a zástavba areálu SHMÚ.

Zo súčasných zastavaných území v riešenom území katastra má hranice zastavaného územia vyhlásené k 1.1. 1990 len zastavané územie obce Gánovce.

• navrhované územie na zástavbu

V územnom pláne je navrhované rozšírenie zastavaného územia o územie navrhovaných rozvojových plôch, ktoré sú v priamom kontakte s doteraz zastavaným územím obce Gánovce a Filice a súčasným zastavaným územím areálu SHMÚ.

Ide o plochy:

- severne od SHMÚ (výrobné plochy, nová navrhovaná trasa komunikácie južným a západným smerom)
- severne od existujúceho zastavaného územia (obytné plochy, lokalita "ovocný sad"),
- severozápadne od existujúceho zastavaného územia (západne a južne od SHMÚ),
- západne od existujúceho zastavaného územia (rozšírenie cintorína, areál agroturistiky, občianska vybavenosť, severozápadne výhľadový rozvoj okolo komunikácie smerujúcej do Popradu)
- južne a juhovýchodne od existujúceho zastavaného územia (obytné plochy, južne od futbalového ihriska)
- južne od existujúceho zastavaného územia (obytné plochy pri železnici)

Navrhovaná hranica zastavaného územia je vedená po obvode navrhovaných funkčných plôch a je vyznačená vo výkresovej časti.

KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

• súčasný stav životného prostredia

Obec sa nachádza v relatívne zachovalom prírodnom prostredí, ktoré nie je bezprostredne významne znečistené. Dá sa povedať, že leží na okraji spádovej priemyselno-urbanizačnej aglomerácie Popradu, ktorej negatívne vplyvy sa čiastočne dotýkajú aj katastra obce. Nie sú tu zaznamenané ani žiadne podstatné geodynamické javy. Nenachádzajú sa tu ani také bariérové prvky, ktorých ekologická kvalita by ohrozovala rozvoj života a podstatne obmedzovala migračný pohyb bioty.

Z hľadiska znečistenia vôd možno konštatovať, že Gánovecký potok i Hozelský potok sú ovplyvnené predovšetkým intenzívnou poľnohospodárskou výrobou v okolí. Hospodárenie na veľkoplošných bokoch omeľ pôdy so sebou prináša riziko kontaminácie povrchových vôd splachom živín resp. pesticídov z polí. Tento jav je zrejmy najmä na Hozelskom potoku, ktorý je navyše technicky upravený, so zníženou samočistiacou schopnosťou. Okolie Gánovského potoka je síce bez polí, ale pasienky sú košarované mladým hovädzím dobytkom v bezprostrednej blízkosti toku, čo zvyšuje eutrofizáciu povrchových ako i podzemných vôd. Ďalším zdrojom znečistenia ovplyvňujúcim negatívne kvalitu vôd sú pri absencii ČOV odpadové vody z domácností a prevádzok v obci. Pomer vkladu znečistenia medzi poľnohospodárskymi podnikmi a domácnosťami a prevádzkami obce sa v posledných rokoch mení. Súvisí s utlmením poľnohospodárskej výroby a búrlivým nárastom bytovej výstavby a rozvojom obce.

Osobitne sa pravidelne sledujú hygienické parametre minerálnych vôd z upravených a voľne prístupných prameňov, ktoré občania využívajú na pitie. V obci sú takéto dva. Prameň pod Grigerovou záhradou vo Filiciach a vrt pri č. domu 281 v Gánovciach. Voda zväčša spĺňa hygienické normy pitnej vody, problémy bývajú s občasne vyšším množstvom arzenu.

Kontaminácia poľnohospodárskej, zvlášť omeľ pôdy je priamo úmerná intenzite zaťaženia. V posledných rokoch dochádza k výrazne nižšiemu vstupom hnojív a pesticídov používaných pri poľnohospodárskej prvovýrobe, takže znečistenie pôd klesá. Hoci sú bloky ornej pôdy výrazne veľkoplošné, pre malú sklonitosť terénu je riziko erózie malé.

Vplyv lesnej výroby z hľadiska možného ohrozenia vôd a pôdy je nepodstatný. V lesoch lokálne pri použití traktorovej technológie vzniká nebezpečenstvo erózie. Zosuvy územia sú evidované v lesných porastoch Kozích chrbtov, v lokalite chatovej osady.

Zdravotný stav a zachovalosť lesov je nízka. Ihličnaté porasty neustále rozvracia kalamita, posledná veľká vetrová kalamita bola vr. 1994. Následne sú ohrozené najmä porasty smreka, vo všetkých vekových stupňoch podkômym hmyzom a suchom. Stabilnejšie sú porasty jedle a borovice. V lesoch je potrebné zvyšovať podiel stabilizujúcich listnatých drevín, najmä javorov a lipy. Pestovanie buka je podmienené miestnymi podmienkami, kde pravdepodobne nie je pôvodný, preto je potrebná pri jeho vnášaní opatrnosť. Lesy sú zaradené do kategórie

hospodárskych lesov, s dominantnou produkčnou funkciou. Z hľadiska ekologickej stability sú dôležité malé lesíky bezprostredne pri obci, kde by mala dominovať ich ekostabilizačná a rekreačná funkcia nad hospodárskou.

Lesný pôdny fond patrí do LHC Spišská Teplica. Najvýznamnejšími vlastníkmi sú miestne urbárske spoločnosti, časť pozemkov je súkromných neodovzdaných v správe Lesov SR, š.p.. V katastri sa nenachádzajú významné zdroje znečisťovania ovzdušia, keďže nie je rozvinutá priemyselná výroba. Lokálny zdroj znečisťovania, napr. vykurovanie domov v obci sú eliminované plynifikáciou obce. Podľa Atlasu krajiny SR (KOL., 2002) sa v ovzduší katastra obce vyskytujú priemerné koncentrácie oxidov dusíka a síry, ktoré možno pripísať diaľkovému prenosu a nie miestnym zdrojom.

- zásady funkčného, hlavne hospodárskeho a rekreačného využívania územia vo vzťahu k ekologickej únosnosti územia (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, ťažba nerastných surovín, cestovný ruch, stavebný rozvoj obce a pod.)

poľnohospodárstvo

- akceptovať a chrániť maloplošné chránené územia v riešenom území a v čo najväčšej miere aj plochy osobitného záujmu ochrany prírody s výskytom biotopov národného a európskeho významu, a historických agrárnych štruktúr
- akceptovať, doterajšie spôsoby využívania územia pre poľnohospodárstvo, t.j.
  - rastlinná výroba - pestovanie obilovín, krmovín a zemiakov), prejsť na extenzívnejšie spôsoby hospodárenia
  - živočíšna výroba - využívanie pasienkov a lúk ako pastvín pre HD s ich ustajnením mimo riešené územie
  - navrhovaný areál agroturistiky s chovom koní prevádzkovať v zmysle schválených zásad nakladania s odpadmi, minimalizovať potenciálne zdroje znečistenia

VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA

poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného fondu na nepoľnohospodárske účely

V riešenom území sa nachádza poľnohospodárska pôda zaradená v zmysle zákona podľa BPEJ do skupín 7 a 9. Navrhované stavebné a iné zámery na poľnohospodárskej pôde sú navrhované v priamom kontakte s existujúcim zastavaným územím obce a v priamom kontakte s už urbanizovanými územiami v rámci katastra; na poľnohospodárskej pôde, ktorá je z hľadiska typologicko-produkčnej kategorizácie poľnohospodárskych pôd je zaradená medzi produkčné, menej produkčné a málo produkčné trvalé trávne porasty.

Vyhodnotenie a prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde je dokumentovaný v samostatnej tabuľkovej časti úpn-o (*Vyhodnotenie a prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej a lesnej pôde*) a v samostatnom výkrese (výkres č. 7).

Podľa vyjadrenia Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy Bratislava v katastri obce Gánovce neeviduje poľnohospodársku pôdu kontaminovanú cudzorodými látkami, všetky nimi doposiaľ zistené a namerané hodnoty chemických prvkov boli pod prípustným limitom.

V predmetnom území je (v časti Gánovce a Filice):

9,8%	poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou neohrozených, resp. ohrozených slabo
52,4%	je ohrozených stredne
29,6%	silno
8,2%	extrémne

Podľa typologicko - produkčnej kategorizácie poľnohospodárskych pôd sa tu nachádzajú nasledovné kategórie:

Kód	Charakteristika	Výmera v%
OT3	Málo produkčné polia a produkčné trávne porasty	6,0
T1	Produkčné trvalé trávne porasty	54,9
T2	Menej produkčné trvalé trávne porasty	14,2
T3	Málo produkčné trvalé trávne porasty	24,9

Podľa charakteristík BPEJ poľnohospodárskej pôdy a jej začlenenia do kvalitatívnych skupín v zmysle prílohy č.3 k zákonu č. 220 /2002 Z.z. O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy je pôda v katastrálnom území Gánovce zaradená do kvalitatívnych skupín č. 7 – 9.

BPEJ poľnohospodárskej pôdy v k.ú.Gánovce
a ich začlenenie do kvalitatívnych skupín
v zmysle prílohy č.3 k zák. č. 220/2004 Z.z. O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy

kód BPEJ   kvalitatívna skupina

1063342	7
1069212	7
1069312	7
1069342	7
1069345	7
1069442	7
1070213	7
1070313	7
1070443	7
1072302	7
1070243	8
1070343	8
0978565	9
1072002	9
1072213	9
1078463	9
1078562	9
1078563	9
1078565	9
1079462	9
1079565	9
1090262	9
1090462	9
1092683	9
1094002	9
1095002	9
1090452	nie je uvedená

Vyhodnotenie a prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde je dokumentovaný v samostatnej tabuľkovej časti úpn-o (Vyhodnotenie a prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej a lesnej pôde) a v samostatnom výkrese (výkres č. 7).

**POĽNOHOSPODÁRSKE POZEMKY, ktoré sa nachádzajú mimo zastavaného územia obce,
A BOLI VYČLENENÉ DO NÁHRADNÉHO UŽÍVANIA**

Užívateľ	Vyčlenená výmera (m ²)	Parcela č.	Dátum rozhodnutia
Kamila Goldbergerová	2 349	KN-C 184/1	júl 2006
Ing. Ján Hrončák	111 792	KN-C 127/2	September 2006

Uvedené pozemky vyčlenené do náhradného využívania sú zobrazené vo výkrese č. 7 a sú vyznačené aj v tabuľke "Vyhodnotenie a prehľad stavebných a iných záberov na poľnohospodárskej a lesnej pôde" ako časti parciel navrhovaných v územnom pláne na stavebné a iné zábery.